Region Stockholm

RS 2026-0591

Datastrategi för Region Stockholm 2027-2031

Beslutad av X, den Y

Gäller för X

Gäller X

Innehåll

1. INLEDNING 2

2. SYFTE 4

3. TILLÄMPNING 4

3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL 5

Målbild 2040 5

3.2. STRATEGISKA OMRÅDEN, STYRANDE PRINCIPER, MÅLBILDER OCH STEG PÅ VÄGEN 5

3.2.1. Samordnade initiativ 5

3.2.2. God datatillgänglighet i en tillitsfull datakultur 6

3.2.3. God datastyrning 8

3.2.4. Största möjliga återanvändning 9

3.2.5. Spårbarhet 10

3.2.6. Gemensamma informationsstrukturer 10

3.2.7. Samordnade och ändamålsenliga dataplattformar 11

3.2.8. Rådighet över data 13

3.2.9. Data bevaras och är tillgängliga över tid 14

3.2.10. Sammanställning av steg på vägen 16

BILAGA 1: RÄTTSAKTER OCH STYRANDE DOKUMENT AV SÄRSKILD RELEVANS FÖR REGION STOCKHOLMS DATASTRATEGI 18

BILAGA 2: BEGREPP OCH DEFINITIONER 18

1. Inledning

I ett samhälle där den samlade digitala förmågan utvecklas i snabb takt, där artificiell intelligens (AI) spelar en allt större roll, och med arbetsprocesser och tjänster inom Region Stockholm som behöver bli ännu mer ändamålsenliga och effektiva, ökar behovet av tillgängliga och tillförlitliga data.

I Region Stockholm produceras och förvaltas enorma mängder data som är en mycket värdefull tillgång både för de egna verksamheterna och för aktörer utanför Region Stockholm. Med stöd av data och information kan Region Stockholm utveckla kvaliteten i tjänster och erbjuda bättre upplevelser för patienter och invånare, genom bättre vård, kollektivtrafik, kultur och regional utveckling. Data genereras dygnet runt i Region Stockholms verksamheter. Därtill finns stora mängder arkiverade data av unikt värde som bland annat bidrar till regionens attraktionskraft för forskning och innovation. Ett prioriterat utvecklingsområde inom Region Stockholm är AI, som bygger på och är beroende av tillgängliga data och tillräcklig beräkningskraft.

Det rådande omvärldsläget med en ökad geopolitisk instabilitet har satt behovet av en ökad digital suveränitet i fokus. Digital suveränitet handlar om att ha kontroll över sina data, var de lagras och vilka tekniska beroenden som finns, inte minst kopplade till externa leverantörer av molntjänster. För att nå en hög grad av digital suveränitet behövs en väl utvecklad förmåga att hantera och nyttiggöra sina data, liksom en tillitsfull och väl fungerande datakultur.

Både inom EU och nationellt sker en snabb utveckling av styrning och lagstiftning inom dataområdet, med höga ambitioner och ökade krav både på att kunna dela och nyttiggöra data och på dataskydd och informationssäkerhet. Strategier inom dataområdet, liksom EU-direktiv och förordningar, och införlivandet av dessa i svensk rätt, har stor påverkan på Region Stockholms datahantering. För de mest centrala rättsakterna, se bilaga 1.

I Region Stockholm finns idag ett gap mellan den stora potential som regionens verksamheter ser inom dataområdet och förutsättningarna att kunna tillgängliggöra och använda data. Flera faktorer håller tillbaka utvecklingen mot att bli en mer datadriven organisation. För att så långt möjligt kunna nyttja Region Stockholms data för olika ändamål, och samtidigt säkerställa ett starkt dataskydd och regelefterlevnad, krävs styrning och samordning. Samordnade resurser och tydliga arbetsprocesser, rätt kompetenser, informationsstrukturer, väl fungerande teknik liksom juridiskt stöd behöver finnas på plats.

Datastrategin anger riktningen och är ett stöd för såväl gemensamma insatser för Region Stockholm som helhet som för arbetet i förvaltningar och verksamheter. Strategin har en löptid på fem år mellan 2027 och 2031.

2. Syfte

Region Stockholms datastrategi syftar till att ge Region Stockholm och regionen som helhet bättre förutsättningar att nå sina mål genom att stimulera och stödja utvecklingen av en mer samordnad och effektiv, och samtidigt laglig, säker och etisk, hantering av data. Genom en mer strategisk data- och informationshantering kan Region Stockholm i högre grad ta tillvara den potential som finns i digitalisering och AI, effektivisera och utveckla arbets- och beslutsprocesser, utveckla bättre tjänster till regionens invånare, bidra till forskning och innovation samt till regional utveckling.

De data som avses i Region Stockholms datastrategi är data och informationsmängder som hanteras och lagras i elektroniskt format och som ska kunna tillgängliggöras och användas för de ändamål inom och utanför Region Stockholm där det finns behov och rättsliga förutsättningar för detta. De två begreppen data och information har olika definitioner, men är i juridisk mening likställda. Det innebär att de data och informationsmängder som omfattas av datastrategin omfattas av de regler som gäller för hantering av information, såsom informationssäkerhet, dataskydd, informationshantering och arkiv med flera områden.

Datastrategin kompletterar Region Stockholms övriga styrdokument och stödjer befintliga strategier, policys och riktlinjer. För relevanta styrande och stödjande dokument, se bilaga 1. För begreppslista med begrepp i datastrategin och deras definitioner, se bilaga 2.

3. Tillämpning

Region Stockholms datastrategi utgår från styrande principer inom nio strategiska områden. Varje område inkluderar en beskrivning av förutsättningar och behov, målbild 2031 samt en beskrivning av steg på vägen som tar Region Stockholm närmare målbilden. Strategin formulerar även en målbild 2040.

Strategins genomförande sker i det löpande arbetet i Region Stockholms förvaltningar och verksamheter samt genom budgetuppdrag till berörda nämnder och bolag utifrån respektive nämnds eller bolags uppdrag och mandat. Rättsligt baserad styrning inom områden som informations-säkerhet, dataskydd samt informationshantering och arkiv har företräde i

strategins genomförande, men processer och beslut kommer att behöva samordnas mellan denna styrning och insatser inom ramen för datastrategin.

Strategin omfattar inte data eller aggregerade data som har bäring på information och verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen eller civilt försvar, och således innebär strategin inte något krav på att dela sådana data.

3.1 Övergripande mål

Region Stockholms datastrategi styr mot Region Stockholms vision och de mål som fastställs för Region Stockholms som helhet. Strategin stödjer även visionen i Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Det huvudsakliga syftet med en utvecklad datahantering är att förbättra möjligheterna att nå övergripande mål och verksamhetsmål genom bättre beslutsunderlag och effektivare, och samtidigt säkra, processer. Insikter baserade på Region Stockholms data och information ska bland annat bidra till en säker och effektiv vård av god kvalitet; en tillgänglig och robust kollektivtrafik; ett mångsidigt och tillgängligt kulturliv; goda förutsättningar för regional utveckling; forskning och innovation samt förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling.

Målbild 2040

År 2040 har Region Stockholm en väl utvecklad datakultur där en god styrning och tillitsfull samverkan säkerställer att data håller hög kvalitet samt tillgängliggörs och används effektivt, lagligt, säkert och etiskt genom hela livscykeln. Användningen av data bidrar på ett avgörande sätt till att Region Stockholm närmar sig sin vision och når sina mål.

3.2. Strategiska områden, styrande principer, målbilder och steg på vägen

3.2.1. Samordnade initiativ

Region Stockholm omfattar en rad nämnder och bolag med ett stort antal verksamheter som alla producerar och använder data för många olika ändamål. I verksamheterna genomförs utvecklingsinsatser inom dataområdet som kan ha potential att skalas upp och omfatta en större del av Region Stockholm. För att nyttja synergierna och få en bättre utväxling av Region Stockholms insatser inom dataområdet behövs en strategisk samordning där initiativ och utvecklingsinsatser koordineras. Arbetet behöver också förhålla sig till den utveckling inom dataområdet som sker inom EU och nationellt.

Styrande principer

- Inom Region Stockholm sker samordning av övergripande utvecklingsarbete och strategiskt viktiga initiativ och utvecklingsinsatser inom dataområdet.
- I lokala, verksamhetsnära datarelaterade initiativ beaktas alltid möjligheten att skala upp och sprida lösningar för användning i Region Stockholm som helhet.

Målbild 2031

Region Stockholms datahantering sker utifrån en etablerad samordning. Sammanhållna arbetsstrukturer och forum säkerställer att initiativ koordineras och att resurser och kompetenser används effektivt. Samordningen beaktar hela livscykeln för data och stödjer både den operativa verksamheten och det långsiktiga strategiska arbetet.

Region Stockholm deltar aktivt i nationella, både statliga och regiongemensamma, och internationella samarbeten inom dataområdet, vilket bidrar till ökad kvalitet i datahantering, stärkt innovationsförmåga och bättre förutsättningar för forskning och utveckling. Region Stockholm drar nytta av och deltar aktivt inom ramen för realiseringen av EU:s datastrategi och dess dataområden inom bland annat hälso- och sjukvård och mobilitet.

Steg på vägen

- Under perioden 2027-2028 utvecklas och etableras ramverk och arbetsstruktur för samordning av datainitiativ och strategisk utveckling inom dataområdet i Region Stockholm. Samordningsarbetet beaktar såväl befintliga uppdrag, mandat och samordningsstrukturer som behovet av nya samarbetsformer.

3.2.2. God datatillgänglighet i en tillitsfull datakultur

Ett datadrivet arbetssätt och en datadriven utveckling bygger på att data används och nyttiggörs, vilket ställer krav på att rätt data av rätt kvalitet är tillgängliga för rätt användare vid rätt tidpunkt. Det förutsätter en tillitsfull datakultur där data ses som en gemensam strategisk tillgång och där god datakvalitet är en förutsättning. God datatillgänglighet ställer också krav på att det finns rådighet över data, det vill säga rättsliga, organisatoriska och tekniska förutsättningar att ta del av data. Det datadrivna arbetet utgår från ett riskbaserat förhållningssätt där informationssäkerhet är integrerad i styrningen.

Region Stockholm producerar och förfogar över mycket stora datamängder. För att utveckla det datadrivna arbetssättet och en tillitsfull datakultur

behövs kunskap och vägledning om vilka dessa data är, var de finns, samt hur och av vem de får användas. Förmågan att tillgängliggöra data behöver stärkas, och tillgång till data behöver kunna ges utan onödiga hinder, förutsatt att det finns rättsliga förutsättningar att ta del av data och att användningen är ändamålsenlig och väl motiverad.

I Region Stockholms verksamheter finns behov av verktyg för att hitta, ta ut och använda data, liksom av utvecklad användarkompetens. Värdet och nyttan i Region Stockholms data realiseras när de används, integrerat i verktyg och tjänster för medarbetare och invånare, eller för områden som forskning, innovation och regional utveckling. Data som inte används men förvaltas och bevaras inom Region Stockholm är en viktig strategisk tillgång.

Ett dilemma uppstår när värdet i Region Stockholms data inte kan realiseras inom Region Stockholm trots att regionorganisationen är part i utvecklingen. Inom AI-området har de egna verksamheterna utifrån dagens lagstiftning begränsad möjlighet att få tillgång till de lösningar som utvecklas i samarbete med akademi och näringsliv. Frågan är av strategisk vikt för Region Stockholm att lösa.

Styrande principer

- Region Stockholm ser data som en strategisk tillgång och hanterar data på ett tillitsfullt och säkert sätt.
- Inom Region Stockholm tillgängliggörs data samordnat, etiskt, effektivt och säkert för olika ändamål och till de aktörer som har behov av och rättsliga förutsättningar att ta del av dem, inom och utanför Region Stockholm.

Målbild 2031

I Region Stockholm ses data som en strategisk tillgång. Det finns god kunskap och tillgänglig information om vilka data Region Stockholm förfogar över, var de finns och hur de får användas.

Data tillgängliggörs samordnat, etiskt, effektivt och säkert till de aktörer som har behov av och rättsliga förutsättningar att ta del av och använda dem.

I Region Stockholms verksamheter kan beslut fattas baserade på relevanta och korrekta data. Det finns en utvecklad användarkompetens och datamognad inom Region Stockholm som möjliggör ett datadrivet arbetssätt, där data kan nyttiggöras för olika behov och ändamål.

Steg på vägen

- Under 2027-2029 genomförs insatser för att etablera gemensamma arbetssätt för att klassificera och beskriva Region Stockholms data och informationstillgångar.
- Under strategins löptid utvecklas kompetens och datamognad i Region Stockholm, i ett första steg genom insatser under 2027-2029 för att skapa ökad förståelse för och kunskap om strategiskt dataarbete.

3.2.3. God datastyrning

En tillitsbaserad datakultur och en datadriven verksamhetsutveckling ställer krav en väl fungerande datastyrning. Datastyrning handlar om att skapa tydliga regler, roller och ansvar samt processer för hur data och information ska hanteras i en organisation. Det behövs för att säkerställa kvalitet, säkerhet och att data kan användas effektivt, säkert och ändamålsenligt.

I Region Stockholm finns behov av stärkt styrning på flera nivåer. På en regiongemensam nivå behövs en robust struktur för styrning och samordning inom dataområdet för Region Stockholm i sin helhet. Det finns även behov av samordnad styrning inom sektorer och verksamhetsområden, liksom styrning lokalt, inom förvaltningar och verksamheter. Hela styrningskedjan behöver sitta ihop, där den lokala styrningen kopplas samman med den sektorsspecifika och den övergripande för regionen som helhet. Styrningen behöver också vara dokumenterad, känd och tillämpas i praktiken.

Att åstadkomma en god datastyrning som fungerar väl i praktiken är utmanande, men behöver vara en tydlig målbild för Region Stockholm. Det kommer i sin tur att kräva nya arbetsstrukturer och insatser för att stärka förmågan och kompetensen inom dataområdet.

Styrande princip

- Styrningen av data i Region Stockholm är sammanhängande, från lokal till regiongemensam nivå, och skapar förutsättningar för tillit, kvalitet och en datadriven utveckling.

Målbild 2031

Datastyrningen inom Region Stockholm är etablerad, känd och fungerar väl i praktiken i hela organisationen.

Det finns tydliga regler, roller och ansvar samt processer som säkerställer god datakvalitet och att data hanteras enhetligt.

Steg på vägen

- Under strategins löptid genomförs insatser för en samordnad datastyrning, kopplat till utveckling av ramverk och arbetsstruktur inom dataområdet (se avsnitt 3.2.1). Datastyrningen kopplas även till styrning inom informationssäkerhet, dataskydd och informationshantering.
- Under perioden 2027-2028 definieras och fastställs en regiongemensam modell för datastyrning som inkluderar roller, ansvar och mandat, beslutsforum och samverkansstrukturer.
- Ett eller flera forum för samordning och beslut inom dataområdet etableras på regiongemensam nivå. Prioriteringar och implementeringstakt sker efter behov, där behov kopplade till lagstiftning inom datadelning och interoperabilitet ges företräde.
- Under strategins löptid införs och tillämpas datastyrningen för prioriterade data och informationsmängder i verksamheter, utvecklingsarbete och datahantering.

3.2.4. Största möjliga återanvändning

Duplicering av uppgifter i olika system eller processer försämrar datakvaliteten, skapar onödigt arbete och driver kostnader. Det finns därför behov av en ökad återanvändning av data, vilket i sin tur innebär att data behöver vara tillgängliga, korrekta och av god kvalitet. Genom att hämta data så nära grundkällan som möjligt, minimera dubbellagring och parallella dataflöden kan arbetet förenklas och kvaliteten höjas i både operativ verksamhet och i uppföljning och analys.

Styrande principer

- Data skapas en gång och återanvänds därefter.
- Data hämtas så nära grundkällan som möjligt.

Målbild 2031

I Region Stockholm finns förutsättningar att återanvända data, så att samma uppgift bara behöver skapas en gång, samt att hämta data nära grundkällan.

Steg på vägen

- Under perioden 2027-2028 identifieras och prioriteras informationsmängder för gemensam hantering. Principer och ansvar för masterdata etableras.
- Under strategins löptid implementeras gemensamma definitioner, masterdata, datakällor och arbetssätt för återanvändning av data.

3.2.5. Spårbarhet

En viktig faktor för att upprätthålla datakvalitet och säkerställa förtroendet för data är att de är spårbara. Spårbarheten gör det möjligt att förstå vilka data som låg till grund för ett beslut vid en given tidpunkt. Den tydliggör ägarskap och ansvar och gör det möjligt att följa upp och reda ut ett ärende, liksom att korrigera fel. Spårbarheten är nödvändig för säkerheten för patienter och invånare, regelefterlevnad och kontinuerlig förbättring.

Metadata, det vill säga data om data, skapar förutsättningar att göra data spårbara. Exempel på metadata är kunskap om ursprung, förändringar, kvalitet och ägande. Genom utveckling av metadata möjliggörs för både människor och maskiner att hitta, förstå och använda information på ett mer kontrollerat sätt.

Styrande princip

- Data är spårbara över tid vad gäller ursprung, förändringar, användning, ägarskap och ansvar.

Målbild 2031

Data som produceras och hanteras inom Region Stockholm är spårbara, vad gäller ursprung, förändringar, användning, ägarskap och ansvar, så långt det är tekniskt möjligt.

Steg på vägen

- Under perioden 2027-2028 utvecklas principer och standarder för metadata och spårbarhet som sedan införs och tillämpas.

3.2.6. Gemensamma informationsstrukturer

För att data ska uppnå tillräcklig kvalitet och kunna delas och användas på ett effektivt och säkert sätt behövs gemensamma informationsstrukturer där standarder, begrepp och termer tillämpas konsekvent. Vissa strukturer behöver vara gemensamma för hela Region Stockholm, andra inom en sektor. En hög grad av semantisk interoperabilitet är nödvändig för att data ska kunna tolkas och användas enhetligt. Det kräver i sin tur samordnade termlistor, begrepps- och informationsmodeller, terminologier och kodverk. Vidare behövs harmoniserade verksamhetsprocesser och väl definierade dataflöden.

I Region Stockholm saknas i dagsläget fullt ut etablerade och skalbara informationsstrukturer som möter både regionövergripande och sektorsspecifika behov. I stället skapas data i stor utsträckning i lokalt utformade strukturer. Lösningarna har begränsad återanvändbarhet och

påverkar kvalitet, spårbarhet och möjligheten att kombinera och dela data på ett sammanhållet sätt. Utmaningarna finns inom såväl kärn- som stödverksamheter.

Styrande principer

- Region Stockholms data- och informationshantering utgår från sammanhållna informationsstrukturer samt definierade och aktuella dataflöden.
- Begrepp och informationsstrukturer som är gemensamma definieras och förvaltas samordnat för att säkerställa enhetlig tolkning och användning av data.

Målbild 2031
Region Stockholms data håller hög kvalitet och utgår, där så är relevant, från gemensamma standarder, begrepp och definitioner.

Inom Region Stockholm finns en väl fungerande modell för samordning, utveckling och förvaltning av gemensamma informationsstrukturer.

Steg på vägen
Under strategins löptid genomförs ett intensifierat arbete för sammanhållna informationsstrukturer i Region Stockholm.

- Under perioden 2027–2028 etableras en gemensam modell för utveckling och förvaltning av informationsstrukturer.
- Under perioden 2028–2029 sker prioritering av informationsmängder och utveckling av begreppsmodeller, informationsmodeller och kodverk, som successivt införs i relevanta verksamheter och system.
- Under perioden 2030–2031 säkerställs att gemensamma informationsstrukturer tillämpas konsekvent och är anpassade till nationella och europeiska standarder för att möjliggöra effektiv datadelning och interoperabilitet.

3.2.7. Samordnade och ändamålsenliga dataplattformar

En dataplattform avser en samlad teknisk lösning, uppbyggd i flera olika skikt, som gör det möjligt att på ett sammanhållet och effektivt sätt samla in, lagra, bearbeta, analysera och dela data. Inom Region Stockholm pågår flera initiativ med syfte att utveckla dataplattformar. Ambitionen är att skapa en sammanhållen och skalbar infrastruktur som stödjer många olika behov. Plattformarna ska bidra till att undvika duplicering av lösningar och motverka uppkomsten av lokala datalager, samtidigt som de bland annat möjliggör utveckling och användning av AI samt säker hantering av data för forskningsändamål. Dataplattformarna skapar också bättre förutsättningar

för digital suveränitet och minskat beroende av externa molntjänster.

En datadriven utveckling och utveckling av AI kräver hög beräkningskapacitet samt säker lagring och bearbetning av data. Plattformarna erbjuder förbättrad prestanda och ett dynamiskt kapacitetsutnyttjande. Plattformskoncept innebär ett teknikskifte för Region Stockholm där tjänster kan kombineras till ändamålsanpassade applikationer. Det möjliggör en teknisk konsolidering och förenkling av det som tidigare varit många unika lösningar och, i många fall, dubblerade förmågor. Utvecklingen av plattformarna behöver präglas av robusthet och stöd för mycket hög verksamhetskontinuitet.

Arbetet med att utveckla dataplattformar är både investeringstungt och långsiktigt, och kommer att stärka Region Stockholms kapacitet och förmåga inom dataområdet under lång tid. Därför är det viktigt att insatser genomförs samordnat och utifrån gemensamma principer. En central målsättning är att samla funktionalitet i ett begränsat antal gemensamma plattformar och därigenom skapa en enhetlig och kostnadseffektiv arkitektur. För att säkerställa en hållbar utveckling krävs även tydlig styrning och förvaltning av dataplattformarna. Det innebär att ansvar för plattformsägande, prioritering, livscykelhantering och regelefterlevnad tydliggörs, samt att utveckling och drift bedrivs samordnat.

Styrande principer

- Investeringar i plattformar och tekniskt stöd för datahantering i Region Stockholm bygger på fastställda målarkitekturer och sker samordnat.
- Plattformsarkitekturen är skiktad, skalbar och baserad på öppna standarder.
- I Region Stockholms dataplattformar lagras och bearbetas data säkert, och funktionalitet för att möta rättsliga krav på dataskydd finns inbyggt.

Målbild 2031

Region Stockholms verksamheter har tillgång till moderna, effektiva och säkra dataplattformar och tjänster som täcker de avgörande behoven för Region Stockholms datahantering och uppfyller rättsliga och säkerhetsmässiga krav.

Ändamål och verksamhetsområde för respektive dataplattform är tydligt och väl känt inom Region Stockholm, och det finns en sammanhållen styrning och förvaltning av regionens dataplattformar.

Steg på vägen

- Under perioden 2027-2028 fastställs målarkitekturer för Region Stockholms dataplattformar. En gemensam riktning tas fram för hur Region Stockholms plattformar ska utvecklas, inklusive en sammanhållen styrning och förvaltning.
- Under strategins löptid utvecklas och införs gemensamma dataplattformar i enlighet med fastställd målarkitektur.

3.2.8. Rådighet över data

Rådighet över data är en grundläggande förutsättning för att Region Stockholm ska kunna tillgängliggöra och använda data i enlighet med ambitionerna i datastrategin. Rådighet handlar om rätten och den faktiska möjligheten att fatta beslut om data som produceras inom de egna verksamheterna eller på Region Stockholms uppdrag. Detta omfattar att ha tillgång till data och så att de kan användas, bearbetas, tillgängliggöras, lagras och förvaltas över tid. En utmaning är att förvaltningar och verksamheter inom Region Stockholm inte alltid har sådan rådighet. Det kan ha rättsliga, avtalsmässiga eller tekniska skäl, eller bero på hur arbetsprocesser är upprättade.

Vad gäller teknisk och avtalsmässig rådighet är en återkommande utmaning att data från de egna verksamheterna inte alltid är åtkomliga på grund av hur systemleverantörsavtal är formulerade, hur kravställningarna har sett ut i upphandlingar och hur systemen därefter utvecklats. Data kan på det sättet bli inlåsta i system eller externa lagringsmiljöer, och enbart gå att få tillgång till genom att beställa ytterligare tjänster, vilket i sin tur driver kostnaderna för data. Sammantaget behövs ett utvecklat stöd för att säkerställa rätt avtalskrav i samband med upphandlingar för att mer proaktivt säkra rådighet över egenproducerade data.

Inom sjukvårdsområdet är Region Stockholms legala rådighet över data komplex, särskilt i rollen som huvudman eller när data skapas och hanteras av flera vårdgivare över myndighets- och sekretessgränser. En brist i lagstiftningen är att huvudmannens roll inte är reglerad. Att inte kunna få del av data från en privat vårdgivare som arbetar på Region Stockholms uppdrag försvårar möjligheten till aggregerad uppföljning och analys. En annan utmaning avseende regelverket kring datatillgänglighet är att säkerställa likvärdiga tolkningar i hur datadelning får ske inom Region Stockholm. Det finns osäkerheter och förekommer olikheter inom regionen, som bidrar till en begränsad tillgänglighet. Eventuella osäkerheter behöver ses över, så att regeltillämpningen blir likvärdig och korrekt.

Styrande principer

- I Region Stockholm och regionens verksamheter säkerställs i samband med upphandling och ingående av avtal, samt i samband med avtalets eller verksamhetens upphörande, rådighet över de data som produceras i de egna verksamheterna och på Region Stockholms uppdrag.
- Region Stockholm arbetar aktivt för att säkerställa rådighet över data som produceras i verksamheter som arbetar på regionens uppdrag när rådighet över dessa data är nödvändig för att Region Stockholm ska kunna fullgöra sitt uppdrag.

Målbild 2031

Det finns förutsättningar i Region Stockholm att ha rådighet över de data som produceras i de egna verksamheterna och på Region Stockholms uppdrag under hela livscykeln för data. Det finns stöd för upphandling och ingående av avtal i syfte att säkerställa rådighet över data.

Region Stockholm har bidragit till goda förutsättningar för datadelning och hantering av data över myndighets- och vårdgivargränser samt mellan regionens utförare, privata utförare på regionens uppdrag och Region Stockholm som huvudman.

Steg på vägen

- Under perioden 2027-2028 utvecklas och implementeras avtalskrav i befintliga upphandlingsprocesser och avtalsrelationer för att säkerställa rådighet över data som producerats inom eller på uppdrag av Region Stockholm. Möjligheten att utveckla villkoren i befintliga avtal ses över.
- Under strategins löptid genomför Region Stockholm insatser för att säkerställa enhetliga tolkningar av befintliga regelverk för datadelning inom Region Stockholm.
- Under strategins löptid arbetar Region Stockholm systematiskt för att säkerställa långsiktig rådighet över data, och arbetar aktivt för att påverka utvecklingen av ett mer ändamålsenligt regelverk.

3.2.9. Data bevaras och är tillgängliga över tid

Region Stockholm har ansvar för att säkerställa att data bevaras och är tillgängliga över tid. Att tidigt planera för hur data ska hanteras över hela livscykeln för att kunna bevaras är en förutsättning för hanteringen av data. Ofta uppstår frågor kring bevarande av data i samband med byte och avveckling av it-system då det blir både brådskande och kostsamt att omhänderta data. Kunskapen om hur man kan arbeta proaktivt behöver därför stärkas.

Det finns olika behov av tillgång till data över tid i olika delar av Region Stockholm. I den dagliga verksamheten i regionens kärnverksamheter finns ett kortsiktigt perspektiv där data behöver vara åtkomliga i de system som används på daglig basis. För verksamheter som arbetar med verksamhetsuppföljning finns ett medellångsiktigt perspektiv där bevarande av data är centralt. Specifika datamängder behöver kunna följas över tid, och när system avvecklas måste dessa specifika datamängder vara fortsatt tillgängliga. För andra behov, exempelvis allmänhetens behov samt forskning och innovation, behövs ett mycket långsiktigt perspektiv, där data behöver finnas kvar och vara tillgängliga för framtiden. Viss forskning och innovation, inte minst inom AI, ställer särskilda krav på att data kan bevaras så nära ursprungligt skick som möjligt.

En central utgångspunkt är att alla data som utgör allmänna handlingar i Region Stockholm ska bevaras och arkiveras hos Regionarkivet enligt gällande regler. Vissa data ska eller kan gallras, och för att få verkställa gallring krävs ett korrekt fattat gallringsbeslut.

Styrande principer

- I Region Stockholm hanteras och förvaltas data på ett sätt som möjliggör att de kan bevaras för framtiden och tillgängliggöras under den tid som behovet finns.
- Region Stockholm arbetar proaktivt med att identifiera, planera och genomföra åtgärder för bevarande av data.

Målbild 2031

Det finns en väl fungerande styrning och samordning samt tydliga processer för bevarande och gallring av data i Region Stockholm, som möter behov inom och utanför Region Stockholm.

Steg på vägen

- Under perioden 2027-2028 genomförs, i nära samarbete med Regionarkivet, insatser för att säkerställa en god samordning och en gemensam inriktning avseende bevarande av data inom Region Stockholm.
- Under perioden 2027-2029 införs en process för löpande arkivering av data till Region Stockholms e-arkiv.

3.2.10. Sammanställning av steg på vägen

Nedan sammanställs samtliga steg på vägen från datastrategins strategiska områden.

- Under perioden 2027-2028 utvecklas och etableras ramverk och arbetsstruktur för samordning av datainitiativ och strategisk utveckling inom dataområdet i Region Stockholm. Samordningsarbetet beaktar såväl befintliga uppdrag, mandat och samordningsstrukturer som behovet av nya samarbetsformer.
- Under strategins löptid genomförs insatser för en samordnad datastyrning, kopplat till utveckling av ramverk och arbetsstruktur inom dataområdet. Datastyrningen kopplas även till styrning inom informationssäkerhet, dataskydd och informationshantering.
    - Under perioden 2027-2028 definieras och fastställs en regiongemensam modell för datastyrning som inkluderar roller, ansvar och mandat, beslutsforum och samverkansstrukturer.
    - Ett eller flera forum för samordning och beslut inom dataområdet etableras på regiongemensam nivå. Prioriteringar och implementeringstakt sker efter behov, där behov kopplade till lagstiftning avseende datadelning och interoperabilitet ges företräde.
    - Under strategins löptid införs och tillämpas datastyrningen för prioriterade data och informationsmängder i verksamheter, utvecklingsarbete och datahantering.
- Under 2027-2029 genomförs insatser för att etablera gemensamma arbetssätt för att klassificera och beskriva Region Stockholms data och informationstillgångar.
- Under strategins löptid utvecklas kompetens och datamognad i Region Stockholm, i ett första steg genom insatser under 2027-2029 för att skapa ökad förståelse för och kunskap om strategiskt dataarbete.
- Under perioden 2027-2028 identifieras och prioriteras informationsmängder för gemensam hantering, och principer för masterdata etableras.
- Under strategins löptid implementeras gemensamma definitioner, masterdata, datakällor och arbetssätt för ökad återanvändning av data.
- Under perioden 2027-2028 utvecklas principer och standarder för metadata och spårbarhet som sedan införs och tillämpas.

- Under strategins löptid genomförs ett intensifierat arbete för sammanhållna informationsstrukturer i Region Stockholm.
    - Under perioden 2027–2028 etableras en gemensam modell för utveckling och förvaltning av informationsstrukturer.
    - Under perioden 2028–2029 sker prioritering av informationsmängder och utveckling av begreppsmodeller, informationsmodeller och kodverk, som successivt införs i relevanta verksamheter och system.
    - Under perioden 2030–2031 säkerställs att gemensamma informationsstrukturer tillämpas konsekvent och är anpassade till nationella och europeiska standarder för att möjliggöra effektiv datadelning och interoperabilitet.
- Under perioden 2027-2028 fastställs målarkitekturer för Region Stockholms dataplattformar. En gemensam riktning tas fram för hur Region Stockholms plattformar ska utvecklas, inklusive en sammanhållen styrning och förvaltning.
- Under strategins löptid utvecklas och införs gemensamma dataplattformar i enlighet med fastställd målarkitektur.
- Under perioden 2027-2028 utvecklas och implementeras avtalskrav i befintliga upphandlingsprocesser och avtalsrelationer för att säkerställa rådighet över data som producerats inom eller på uppdrag av Region Stockholm. Möjligheten att utveckla villkoren i befintliga avtal ses över.
- Under strategins löptid genomför Region Stockholm insatser för att säkerställa enhetliga tolkningar av befintliga regelverk för datadelning inom Region Stockholm.
- Under strategins löptid arbetar Region Stockholm systematiskt för att säkerställa långsiktig rådighet över data, och arbetar aktivt för att påverka utvecklingen av ett mer ändamålsenligt regelverk.
- Under perioden 2027-2028 genomförs, i nära samarbete med Regionarkivet, insatser för att säkerställa en god samordning och en gemensam inriktning avseende bevarande av data inom Region Stockholm.
- Under perioden 2027-2029 införs en process för löpande arkivering av data till Region Stockholms e-arkiv.

Bilaga 1: Rättsakter och styrande dokument av särskild relevans för Region Stockholms datastrategi

Region Stockholms styrande och stödjande dokument

- Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RS 2025-0760)
- Riktlinje för informationshantering och arkiv (RS 2019-0549, RS 2019-0829, KN 2018/1243)
- Regler för informationshantering och arkivering i IT-system och applikationer (LA 2017-0112)
- För Regionarkivets samtliga styrande och stödjande dokument, se www.Regionarkivet.regionstockholm.se/for-regionens-medarbetare/styrdokument-for-region-stockholm.html
- Riktlinje för informationssäkerhet samt dataskydd (RS 2025-0418)
- Vägledning till riktlinje för informationssäkerhet samt dataskydd (RS 2025-0418)

Svenska strategier och rättsakter

- Sveriges digitaliseringsstrategi 2025-2030
- Sveriges AI-strategi
- Nationell strategi för cybersäkerhet 2025-2029
- Offentlighets- och sekretesslagen
- Patientdatalagen
- Arkivlagen

EU-strategier och rättsakter där samtliga rättsakter inkluderar befintlig eller kommande kompletterande svensk lagstiftning

- EU:s datastrategi
- EU:s cybersäkerhetsstrategi
- Dataskyddsförordningen (GDPR)
- EU:s öppna datadirektiv
- AI-förordningen
- EU:s förordning om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden (eIDAS-förordningen)
- Förordningen om det europeiska hälsodataområdet (EHDS)
- Interoperabilitetsförordningen
- Dataförordningen
- Dataförvaltningsförordningen
- Förordningen om medicintekniska produkter (MDR)
- Förordningen om medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik (IVDR)

Bilaga 2: Begrepp och definitioner

I tabellen definieras de begrepp som används i datastrategin.

Begrepp	Definition
Begreppsmodell	En modell som beskriver och definierar centrala begrepp inom ett definierat område samt deras innebörd och inbördes relationer. Den etablerar en gemensam och entydig förståelse av verksamhetens begrepp och utgör grunden för hur information tolkas.
Data	En strategisk tillgång bestående av registrerade observationer och händelser, som hanteras i eller omvandlas till elektroniskt format och som genom förvaltning, skydd och bearbetning möjliggör information, insikter och värdeskapande beslut.
Databehandling	Ett begrepp som ofta används i EU-rättsliga sammanhang: Åtgärd eller kombination av åtgärder som utförs på data — automatiserat eller manuellt — såsom insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning, användning, läsning, utlämning genom överföring, spridning eller annat tillhandahållande, sammanställning, samkörning, begränsning, radering eller förstöring.
Datadrivet arbetssätt	Ett förhållningssätt där beslut, prioriteringar och utveckling systematiskt baseras på data, inom ramen för tydlig styrning, hög datakvalitet, tillgänglighet och ett integrerat fokus på informationssäkerhet och risk.
Datahantering	De principer, processer och aktiviteter som säkerställer att data som strategisk tillgång samlas in, hanteras i eller omvandlas till elektroniskt format, samt förvaltas, skyddas och bearbetas på ett kontrollerat sätt genom hela livscykeln, så att de möjliggör information, insikter och värdeskapande beslut.
Datalager	En centraliserad och strukturerad datamiljö där data från flera källor samlas, harmoniseras och lagras för att möjliggöra analys, rapportering och beslutsstöd.
Dataplattform	En samlad teknisk lösning, uppbyggd i flera olika skikt, som gör det möjligt att på ett sammanhållet och effektivt sätt samla in, lagra, bearbeta, analysera och dela data.
Datastyrning	De beslut, principer, roller och styrande mekanismer som fastställer hur data som strategisk tillgång ska ägas, förvaltas, skyddas och användas, samt hur ansvar och efterlevnad säkerställs genom hela livscykeln.

Digital suveränitet	Förmågan att självständigt kontrollera, styra och fatta beslut om data, digital infrastruktur och digitala tjänster, i enlighet med egna behov, värderingar och rättsliga krav.
E-arkiv	Långtidslagring av digital information i godkända format.
Grunddata	Standardiserade data om en organisations grundläggande begrepp och objekt, som används som gemensam referens för att säkerställa enhetlighet och jämförbarhet i data och information.
Information	Data som har bearbetats och satts i ett sammanhang så att den får mening, kan tolkas och användas som grund för förståelse, insikter och beslut.
Informations-arkitektur	Den övergripande struktur och de principer som styr hur data, metadata och information organiseras, beskrivs, kopplas och tillgängliggörs inom en organisation, för att möjliggöra effektiv hantering, förståelse och användning.
Informations-hantering	De principer, processer och aktiviteter som säkerställer att information skapas, struktureras, beskrivs, tillgängliggörs, förvaltas, skyddas och används på ett kontrollerat sätt så att den möjliggör förståelse, insikter och värdeskapande beslut.
Informations-modell	En modell som beskriver hur information inom ett definierat område är organiserad och relaterad, oberoende av tekniska system. Den tydliggör begrepp, informationsmängder och samband för att stödja samverkan, rättssäkerhet och återanvändning av information.
Informations-mängd	En avgränsad samling av information som har ett gemensamt sammanhang, syfte eller användningsområde, och som kan hanteras, struktureras och tillgängliggöras som en enhet för förståelse, analys och beslut.
Informations-struktur	Det sätt på vilket information är organiserad, indelad och relaterad (dvs. strukturerad) inom en informationsmiljö, samt hur information flödar mellan olika delar av verksamheten, så att den kan lagras, hittas, förstås, användas på ett enhetligt och effektivt sätt.
Informations-styrning	De principer, beslut, roller och styrande mekanismer som säkerställer att information hanteras, skyddas och används på ett enhetligt, kontrollerat och ändamålsenligt sätt i hela organisationen.
Informations-ägare	Den som har det övergripande och yttersta ansvaret för en definierad mängd information som används i ett eller flera system.

Masterdata	Data om verksamhetens viktigaste objekt som har definierats, förvaltats och kvalitetssäkrats genom datastyrning för att utgöra en enhetlig och tillförlitlig källa i hela organisationen.
Metadata	Information om data som anger dess innehåll, struktur, ursprung, kvalitet och användning, och som möjliggör styrning, spårbarhet och tillförlitlig användning av data. Kan kortfattat beskrivas som ”data om data”.
Molntjänst	En IT-tjänst som tillhandahåller skalbara och nätverksbaserade resurser såsom beräkningskraft, lagring, plattformar eller applikationer, som levereras på begäran och tillhandahålls via Internet.
Tillitsfull datakultur	En organisations gemensamma förhållningssätt till data, där data ses som en strategisk tillgång, och där det finns förtroende för att data är korrekta, tillgängliga och används ansvarsfullt, vilket möjliggör välgrundade beslut och effektivt samarbete.